

Alaraajojen verisuoniohitusleikkaus

Sinulla on todettu oireita aiheuttava (katkokävely, leposärky, jalkaterän haavauma tai kuolio) alaraajojen valtimonkovettumatauti. Tehdyn varjoainekuvauksen perusteella hoidoksi on päädytty suosittelemaan verisuoniohitusta.

Ohitusleikkaus tehdään yleensä käyttämällä omaa pinnallista alaraajalaskimoa. Jos laskimo on käyttökelvoton tai esimerkiksi poistettu suonikohjutaudin vuoksi, käytetään keinosuonta eli verisuoniproteesia. Leikkauksen myötä alaraajan verenkierto parantuu ja oireesi lievittyvät tai poistuvat kokonaan.

Yleensä leikkaus tehdään selkäpuudutuksessa. Leikkauksen jälkeen siirryt heräämööseen, jossa seurataan vointiasi, puudutuksen poistumista ja hoidetaan kipuasi. Kun vointisi sallii, sinut siirretään vuodeosastolle.

Hoito osastolla

Osastolla tarkkaillaan yleisvointiasi, leikatun raajan verenkiertoa sekä kipuja. Liikkumaan voit lähteä hoitajan avustuksella. Omalla aktiivisuudellasi edistät toipumista leikkauksesta. Leikkaavan lääkärin tapaat osastolla, jolloin voit esittää hänelle kysymyksiä leikkauksesta ja toipumiseen liittyvistä asioista.

Leikatussa jalassa voi esiintyä turvotusta ja kipua. Kivunhoitomuotoja on monia erilaisia, joista lääkäri valitsee sinulle sopivimman. Hoitajakson loppua kohden kipulääkkeen tarve yleensä vähenee.

Kotona

Keskimääräinen hoitoaika sairaalassa on noin 4 vuorokautta. Kotiin pääset lähtemään, kun selviydyt itsenäisesti tai avustettuna päivittäisistä toiminnoista. Kivun tulee pysyä hallinnassa kotona käytettävissä olevien lääkkeiden avulla. Tarvittaessa kuntoutuminen jatkuu terveyskeskuksen vuodeosastolla.

Kotiutumisen jälkeen toteutettu hyvä kivunhoito nopeuttaa paranemista. Tämän vuoksi on hyvä ottaa kipulääkettä säännöllisesti 3-4 päivää kotiutumisen jälkeen ja sitten tarpeen mukaan. Lääke tehoaa parhaiten, kun se otetaan ennen kuin kipu yltyy voimakkaaksi. Hoidoksi riittää yleensä tavallinen särkylääke, joka verisuonipotilailla mielellään on parasetamoli, (esimerkiksi Panadol® tai Para-Tabs®). Tarvittaessa lääkäri kirjoittaa kipulääkereseptin.

Leikkauksen jälkeen aloitetaan usein verenkiertoa parantava lääkitys, mikäli sellaista ei ollut käytössä aikaisemmin, usein asetyylisalisyylihappo (Primaspan®). Yleensä verenkiertolääkitys jatkuu kotona pysyvästi.

Jatkohoito

Kotiutuessa annetaan jälkitarkastusaika kirurgian poliklinikalle. Kotona tulee itse seurata leikatun alaraajan lämpöä, väriä ja haavan paranemista. Jos leikattuun jalkaan tulee äkillisesti kova kipu ja herää epäily ohituksen tukkeutumisesta, on syytä ottaa yhteyttä heti operatiiviselle osastolle tai virka-ajan ulkopuolella päivystykseen.

Ennaltaehkäisy elintavoilla

Leikkaushoito ei paranna ahtauman taustalla olevaa syytä eli valtimonkovettumatautia. Omilla elintottumuksillasi voit kuitenkin vaikuttaa taudin etenemiseen. Liikunta, kasvisrasvojen ja kuitujen käyttö sekä tupakoimattomuus hidastavat taudin pahenemista. Mikäli kolesteroliarvot ovat koholla, on syytä harkita myös kolesterolilääkityksen aloittamista.

Säännöllinen ja riittävän kuormittava liikunta on tärkeää. Liikunta vilkastuttaa ja edistää verenkiertoa vähentäen ahtaumien muodostumista valtimoiden seinämiin. Liikunnan verenkiertoa vilkastuttavat vaikutukset tulevat esiin parin ensimmäisen harjoittelukuukauden kuluttua. Sopivia liikuntamuotoja ovat kävely, kuntopyörällä polkeminen, pyöräily, uinti haavojen parannuttua, sauvakävely, hiihto sekä muut verenkiertoelimestöä kuormittavat kestävyysliikuntamuodot. Kävelyharjoittelussa tulee kävellä kipuun saakka, jonka jälkeen levähdetään ja kivun mentyä ohi jatketaan kävelyä. Alaraajoihin rasituksessa tuleva kipu ei ole vaarallista. Lisäksi hyötyliikunta on tärkeää.

Tarvittaessa voit ottaa yhteyttä

- Virka-aikana Sairaala Novan operatiivinen osasto puh. 014 269 1015
- Virka-ajan ulkopuolella Päivystysapu puh. 116 117
- Omaan terveystieteeseen